

Weidegang

*Voorbereiding
is het halve werk*

Ondanks dat het in de afgelopen weken af en toe nog vroor dat het kraakte, schittert de felle voorjaarszon aan de hemel. Het weideseizoen gaat bijna van start. Na een winter op stal laten de meeste Nederlandse koeienboeren hun koeien weer de wei in. Dit is elk jaar weer een prachtig gezicht: rennend en springend gaan de dames de grassprietjes tegemoet. Een enkeling is al begonnen met beweiden. Zo ook Tom Keuper uit Megchelen, misschien wel de eerste weider van 2018. Tom had op 9 februari 2018 zijn koeien weer voor het eerst in de wei lopen.

Tekst: Anne Vollering Beeld: Colinda Bos

De GRASLANDKAART, uw grasland is het waard!

2015

BEMESTING PER HA IN FEBRUARIJ EN MARCH			APRIL	MEI	JUNI	JULI	AUGUSTUS	SEPTEMBER	OKTOBER	TOTALEN
ORGANISCHE MEST			KUNSTMEST							TOTALEN
Perceel	Oppervlakte	Datum	Soort mest	Datum	kg	Soort				
A1	0,12	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A2	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A3	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A4	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A5	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A6	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A7	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A8	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A9	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A10	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A11	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A12	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A13	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A14	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A15	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A16	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A17	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A18	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A19	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A20	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A21	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A22	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A23	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A24	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A25	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A26	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A27	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A28	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A29	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A30	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A31	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A32	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A33	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A34	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A35	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A36	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A37	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A38	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A39	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A40	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A41	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A42	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A43	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A44	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A45	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A46	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A47	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A48	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A49	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A50	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A51	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A52	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A53	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A54	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A55	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A56	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A57	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A58	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A59	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A60	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A61	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A62	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A63	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A64	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A65	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A66	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A67	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A68	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A69	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A70	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A71	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A72	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A73	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A74	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A75	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A76	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A77	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A78	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A79	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A80	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A81	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A82	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A83	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A84	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A85	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A86	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A87	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A88	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A89	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A90	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A91	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A92	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A93	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A94	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A95	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A96	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A97	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A98	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A99	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	
A100	0,33	20/1	2	2	2	2	2	2	2	

Voorbeeld graslandgebruikskalender van Jan Vermeer, hij doet aan 2-daags omveiden

Een goede voorbereiding kan leiden tot een soepel verlopend weideseizoen. Waar veel melkveehouders daar misschien niet direct aan denken, is de winter de ideale periode om het vorige weideseizoen te evalueren en een planning te maken voor het komende weideseizoen. Dit kun je zelf doen, of samen met je voerspecialist.

Evalueren = leren

Hoe kun je het vorige weideseizoen evalueren? De graslandgebruikskalender is een handig hulpmiddel bij de evaluatie. Wanneer je tijdens het weideseizoen elke week even tijd inplant om deze kalender in te vullen, krijg je een duidelijk overzicht over onder andere welk perceel je wanneer geweid en bemest hebt. Deze graslandgebruikskalender kan zowel op papier, verkrijgbaar via je voerspecialist, als digitaal met een speciaal programma of in Excel bijgehouden worden. Dit kost je een kwartiertje per week. Je kunt het bijvoorbeeld tijdens de koffie invullen.

In de graslandgebruikskalender registreer je het gebruik van het land zoals weiden, maaien, bloten en de bemesting. Als je een perceel beweidt, kleur je het vakje van die datum

groen. Ga je een perceel maaien, dan kleur je de dagen van het maaien tot het ophalen rood. Verder geef je aan wanneer je bemest. Dit kan met een icoontje zoals een • of ook met een kleur. Bij bemesting geef je aan om wat voor soort bemesting het gaat, hoe dit toegediend is en om hoeveel het gaat. Bijvoorbeeld 20 m2 rundveedrijfmest (RDM) door middel van injecteren (I). Geef zowel de bemesting vóór het weideseizoen als tijdens het weideseizoen aan in de graslandgebruikskalender. Aan het einde van het weideseizoen kun je de totale

gift fosfaat en stikstof uitrekenen per perceel. Dit kun je invullen in de speciaal daarvoor bestemde kolom op de graslandgebruikskalender. Dit helpt je bij het invullen van de mestboekhouding en bij het maken van een bemestingsplan voor het volgende jaar. Het bemestingsplan maak je na je beweidsplan, zodat ze goed op elkaar aansluiten.

Naast het graslandgebruik en de bemesting kun je nog meer dingen inzichtelijk maken in de graslandgebruikskalender. Als je bijvoorbeeld de temperatuur, bij voorkeur de bodemtemperatuur, bijhoudt, kun je achteraf relaties leggen tussen de grasgroei en de temperatuur. Verder kun je het ureumgehalte en de bijvoeding (bijvoorbeeld aandeel maïs en kuilgras) bijhouden. Zo kun je achteraf bekijken of de bijvoeding wel passend was en een hoog ureumgehalte herleiden.

Plannen voor succes

Als je het afgelopen jaar geëvalueerd hebt, is de volgende stap: een planning voor komend weideseizoen maken. Een planning helpt je om het weideseizoen tot een succes te maken. Welk beweidsysteem heb je afgelopen

Temperatuurverloop afgelopen vier jaar. Bron: Amazing Grazing

Mest heeft voor melkveehouders geen waarden in euro's

jaar gebruikt, ga je dit komend seizoen ook toepassen of kies je voor een ander beweidingssysteem? Ga je bijvoorbeeld komend seizoen voor roterend standweiden in plaats van standweiden, dan moet je misschien een nieuwe percelingsindeling maken. Heb je afgelopen jaar aan omweiden gedaan maar liep dat niet helemaal naar je zin, dan zou je opnieuw een berekening kunnen maken van het aantal percelen. Ook als het juist goed liep, is het nuttig na te denken over het komende weideseizoen. Streef naar efficiëntie voor jouw bedrijf. Kunnen de koeien bijvoorbeeld meer kilogram droge stof uit vers weidegras opnemen door een aanpassing?

Wisselende factoren

Ook al lijkt je gemaakte planning ideaal, je hebt altijd met wisselende factoren te maken die voor aanpassingen in je planning kunnen zorgen. We kunnen zomaar een droge zomerperiode krijgen waardoor de grasgroei terugloopt en je misschien een tekort aan weidegras krijgt. Ook de temperatuur heeft invloed op wanneer je kunt starten met beweiden. Gras begint te groeien bij een bodemtemperatuur van 8 graden. Eerst groeien de

nieuwe wortels, vervolgens zal het gras boven de grond gaan groeien. De ideale groeitemperatuur van gras ligt rond de 15 graden. Voorgaande jaren was de bodemtemperatuur in het voorjaar erg wisselend. Over het algemeen kun je zeggen dat de bodemtemperatuur eind maart richting de 8 graden ging. Dat kunnen we dit jaar dus ook verwachten. Al hebben we dit jaar wel een langere vorstperiode gehad dan afgelopen jaren.

Je zou je dus kunnen afvragen of bemesten rond half februari wel handig is. Het bodemleven is nog niet actief en het gras begint over een maand echt te groeien. De kans op uitspoeling bij een nat voorjaar en vroege bemesting is aanwezig gezien de wortelgroei nog op gang moet komen. Vroeg bemesten kan noodzakelijk zijn als de mestput vol zit, maar het is wel zonde van de voedingsstoffen die dan nog niet volledig benut worden. Mest heeft voor melkveehouders geen waarden in euro's, maar misschien is het economisch gezien wel interessanter om extra opslagruimte in te nemen. De Weideman adviseert om een aantal te beweiden percelen vroeg te bemesten zodat

Meer weten over de beweidingdrive van Tom Keuper? Bekijk zijn video via het youtubekanaal van NAJK of het filmpje van Amazing Grazing met Toms uitleg over de feedwedge op het youtubekanaal van Wageningen Livestock Research.

je snel het eerste gras hebt en bij andere stukken te wachten tot de juiste bodemtemperatuur. Meet eens de bodemtemperatuur op 10 cm diepte en je zult je verbazen. <

Voor tips en tricks over weidegang volg @NAJK #WeideWeetjes en boek een avond Wei & Maatschappij voor jouw AJK.

Tom Keuper plant tijdens het weideseizoen

Tom Keuper gebruikt de feedwedge om goed in beeld te brengen of de grasvoorraad in overeenstemming is met de grasbehoefte van zijn veestapel. Een feedwedge, ook wel weidewig genoemd, is vooral bij het beweidingssysteem 'omweiden' een handig hulpmiddel. In de feedwedge staan de percelen met het meeste gras links en de percelen met het minste/kortste gras rechts. De feedwedge maakt het voor Tom veel makkelijker om te beslissen of er ruimte is om een aantal percelen te maaien of dat hij een tekort aan gras heeft in de komende twee weken. Wat er op een perceel staat meet hij met een grashoogtemeter. Een computerprogramma zet dit dan om in een grafiek. Tom kan zo zien welke percelen er bovengemiddeld (de blauwe lijn) groeien of waar een tekort dreigt te ontstaan. Als de grasgroei bovengemiddeld is kunnen er stukken gereserveerd worden voor een maaisnede. Is er bij percelen waar een week later op geweid zou worden juist een tekort, dan kan Tom kiezen om op stal meer bij te voeren of de percelen met overschot gebruiken om langer in te weiden. Zo krijgen de percelen met een tekort aan gras meer tijd om bij te groeien tot een weidesnede. Tom: "De feedwedge geeft mij meer rust omdat ik vooruit kan kijken of het beweiden spaak gaat lopen of niet. Als er een tekort dreigt, zie ik dit beter aankomen en kan ik op tijd bijsturen met bijvoeren en niet pas beginnen met bijvoeren als het gras al op is." Met de grashoogtemeter en de feedwedge kan Tom de koeien altijd een constante kwaliteit weidegras aanbieden. Het kuilgras is ook van constantere kwaliteit omdat de grashoogtemeter Tom helpt om nog beter het juiste moment van maaien te bepalen. Het uiteindelijke resultaat is een hogere graslandopbrengst. Tom haalt ongeveer een ton droge stof per hectare meer van het grasland. Netto levert het hem bijna € 10.000 aan extra opbrengsten uit het grasland op. <

Feedwedge van Tom Keuper 10-7-2017.

